

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania F. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bielsku-Białej
z udziałem zainteresowanego H.A.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 29 kwietnia 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Katowicach z dnia 25 października 2024 r., sygn. akt III AUa 1327/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 października 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację F. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z 27 maja 2022 r., którą oddalono odwołanie F. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 20 kwietnia 2021 r. stwierdzającej, że H.A., jako pracownik u płatnika składek F. Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2020 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji miał pełne podstawy do przyjęcia, iż w grudniu 2020 r. strony wykreowały stosunek pracy w celu jego

instrumentalnego wykorzystania dla uzyskania środków finansowych z pomocy publicznej, nie mając przy tym realnej, gospodarczej potrzeby utworzenia nowego miejsca pracy, zgodnie ze społeczno-gospodarczym celem umowy o pracę. Oczywistym być musi, że tego rodzaju stosunek prawny jest sprzeczny z zasadą uczciwości w relacjach pracowniczych, ubezpieczeniowych i korzystania z pomocy publicznej. Uznać zatem trzeba, że od 1 sierpnia 2020 r. (zgodnie z podstawą faktyczną wyznaczoną w zaskarżonej decyzji) z analizowanym stosunkiem pracy nie łączył się przymus ubezpieczenia, wyrażający się w pozbawieniu stron (zarówno osoby podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, jak i instytucji ubezpieczeniowej) autonomii woli w zakresie nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną wniesioną przez odwołującą się spółkę, w której wskazano na istnienie przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.). Skarżąca argumentowała, że „w powyższym zakresie dostrzec należy, iż jak to wynika z załączonego do skargi odpisu pełnego z KRS dotyczącego odwołującej się F. sp. z o.o., poczynwszy od 23 sierpnia 2022 r. H.A., występujący w mniejszej sprawie jako ubezpieczony, którego dotyczy zaskarżona decyzja (na prawach strony) jest ujawnionym w Rejestrze Przedsiębiorców członkiem zarządu odwołującej się spółki. W dostępnym orzecznictwie, w tym także w orzecznictwie z zakresu ubezpieczeń społecznych przyjmuje się natomiast, iż w przypadku, gdy w jednym postępowaniu sądowym występują na prawach strony nieposiadająca rady nadzorczej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i jednocześnie jej członek zarządu, spółka winna posiadać *sui generis* organ uprawniony do jej reprezentacji w postaci pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników na podstawie art. 210 § 1 k.s.h. Brak takiego pełnomocnika oznacza brak organu uprawnionego do reprezentacji spółki w rozumieniu przepisu art. art. 379 pkt. 2 k.p.c. (...) Wynikającą z art. 202 k.p.c. powinnością każdego sądu powszechnego jest badanie z urzędu w każdym stanie sprawy, czy występująca w sprawie strona, w tym w szczególności występująca w sprawie spółka prawa handlowego posiada organ uprawniony do jej reprezentacji. Brak takiego organu skutkuje obligatoryjnością zawieszenia postępowania w oparciu o podstawę z art. 174 § 1

pkt 2 k.p.c. Postępowanie kontynuowane pomimo zaistnienia wymienionej wyżej przesłanki zawieszenia dotknięte jest nieważnością z mocy przepisu art. 379 pkt. 2 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w sytuacji przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Argumentacja skarżącego oparta na najdalej idącym zarzucie nieważności postępowania nie znajduje uzasadnienia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego w ostatnim czasie ukształtował się pogląd (postanowienie SN z 19 września 2024 r., I UZ 12/24, LEX nr 3770477), że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczącej podlegania ubezpieczeniom społecznym, wszczętej wspólnym odwołaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i członka jej zarządu, nie ma zastosowania art. 210 § 1 k.s.h. W takiej sprawie spółkę reprezentuje zarząd (art. 201 § 1 k.s.h.), a więc może ją reprezentować ten sam członek zarządu, który również wniósł odwołanie i nie zachodzi wówczas nieważność postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.; postanowienie Sądu Najwyższego z 30 września 2021 r., I UZ 17/21, OSNP 2022 nr 7, poz. 73). W sądowym postępowaniu odwoławczym od decyzji organu rentowego, stwierdzającej niepodleganie ubezpieczeniom społecznym przez

członka zarządu spółki z o.o. z tytułu zawartej z nim umowy o pracę, nie jest nieważne umocowanie (pełnomocnictwo) do reprezentowania spółki udzielone pełnomocnikowi przez tego członka zarządu (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

W niniejszej sprawie relewantne jest, że stanowisko odwołującego się i spółki odnośnie do wydania zaskarżonej decyzji jest takie samo – nie ma między nimi sporu.

Jak argumentuje Sąd Najwyższy w wyroku z 9 stycznia 2025 r. (I USKP 88/23, Legalis nr 3166460) w postępowaniu procesowym spółka i członek jej zarządu mogą występować w rolach procesowych, w których nie występuje możliwość kolizji ich interesów. W sprawie zatem z zakresu ubezpieczeń społecznych z odwołania od decyzji organu rentowego – zgodnie z ustaleniami faktycznymi sądów obu instancji, których Sąd Najwyższy kwestionować nie może (art. 393³ § 3 k.p.c.) – nie mamy do czynienia ze sporem między spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a członkiem jej zarządu w rozumieniu art. 210 § 1 k.s.h. Pozycja procesowa organu rentowego jako pozwanego eliminuje przy tym możliwość zagrożenia interesów spółki lub jej wierzycieli (nie ma niebezpieczeństwa naruszenia interesów, których ochronie służy art. 210 § 1 k.s.h. - postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2023 r. (III UZ 10/23, LEX nr 3607070).

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że nie zostało przez skarżącego wykazane, że w sprawie faktycznie występuje nieważność postępowania. W skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie nie została wykazana żadna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., dlatego Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

M.G.

[a.ł]

